

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822202989
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Eva Vékonyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3822202989.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Vékonyovej a sudkýň JUDr. Aleny Radičovej a JUDr. Ivety Záleskej, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XXX, D., právne zastúpenej: Advokátska kancelária Mgr. Vladimíra Ľuptáka, so sídlom M. Mišíka I. 2752/4A, Prievidza, proti žalovanému: E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, D., právne zastúpeného: F. I. J., so sídlom F. XXX/X, K., v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 8C/30/2022-160 zo dňa 22. júna 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému proti žalobkyni **p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Svoje rozhodnutie vo výroku I. po právnej stránke odôvodnil § 212 ods. 1 CMP a § 137 písm. c) CSP. Uviedol, že v danej veci sa žalobkyňa domáhala určenia, že L. G. bola vlastníčkou depozitného certifikátu M. N.. I. emisia č. O. a O. v hodnote X.XXX.XXX,- Sk a XXX.XXX,- Sk. Konštatoval, že žalobkyňa bola povinná v konaní preukázať, že depozitné certifikáty boli vo vlastníctve poručiteľa. Túto skutočnosť však v konaní nijako nepreukázala a ani ňou navrhnuté dôkazy túto skutočnosť nepreukázali. Žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno, nepreukázala, že by poručiteľovi patrili predmetné certifikáty v rozhodnom období a žalovaný účinne poprel tvrdenia žalobkyne. Žalobkyňa v danom prípade nemala naliehavý právny záujem, keďže rozhodnutie v konaní tak, ako to požaduje, by nemohlo viesť k prededeniu týchto certifikátov v konaní o novoobjavenom dedičstve.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol výrokom II. v zmysle zásady úspechu podľa § 255 CSP a úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dodal, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatných uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že súd prvej inštancie vôbec nezobral do úvahy ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody osobitného zreteľa. Pri skúmaní existencie podmienok vhodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne a osobné pomery všetkých účastníkov konania. Poukázala na skutočnosť, že je dôchodkyňa, jej dôchodok predstavuje XXX,- eur mesačne, jej manžel je trvale invalidný dôchodca a jeho dôchodok je XXX,- eur. Majetkové pomery žalovaného sú výrazne lepšie, ako jej majetkové pomery, pričom poukázala aj na tú skutočnosť, že žalovaný neoprávnene získal sumu XX.XXX,XX eur, keď zatajil depozitné certifikáty, ktoré patrili do dedičského konania po nebohej matke. Vyslovila názor, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú aj

tie skutočnosti, že vzhľadom na to, že M. N. skartovala depozitné certifikáty, dostala sa do dôkaznej núdze, pretože nebola schopná preukázať na koho meno zneli tieto depozitné certifikáty, čo zneužil žalovaný, keď tvrdil, že depozitné certifikáty založil on. Okrem výpovede jeho vlastnej manželky nebol schopný preukázať, či v rokoch 1998 a 1999 disponoval na tú dobu vysokými finančnými čiastkami 1.000.000.- Sk. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby krajský súd rozsudok okresného súdu sp. zn. 8C 30/2022 v časti II., že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na trovy konania v rozsahu 100 %, zrušil a rozhodol, že v zmysle § 257 CSP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. K podanému odvolaniu žalobkyňa dňa 17.07.2023 doložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 01.12.2022 o výške jej starobného dôchodku.

5. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. K jej tvrdeniu, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú jej majetkové pomery, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/102/2017 zo dňa 31.07.2017 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo dňa 06.06.2019. Podľa jeho názoru je tvrdenie žalobkyne vo vzťahu k jej majetkovým pomerom indiferentné. Ak by skutočne finančné pomery žalobkyne boli na zlej úrovni, mohla si zvoliť právne zastúpenie cez P. K. K.. Žalobkyňa je ale v konaní od počiatku zastúpená advokátom, pričom tvrdenia o svojich majetkových pomeroch začína produkovať až v odvolacom konaní. Dodal, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, a to pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXX/X, čo vyplýva z verejne dostupného registra. Poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa v súdnom konaní vo veci samej nepreukázala naliehavý právny záujem a ani neuniesla dôkazné bremeno. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že podaná žaloba bola nedôvodná a následne zamietnutá. Zároveň tvrdenie žalobkyne, že sa žalovaný neoprávnene obohatil o sumu XX.XXX,XX eur, označil za fabuláciu, čo potvrdil aj súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní. Preto nepovažoval toto tvrdenie žalobkyne za relevantný dôvod na nepriznanie nároku žalovaného na náhradu trov konania. Zastával názor, že súd prvej inštancie riadne a správne vyhodnotil dôkazy a spravodlivo rozhodol, pričom svoje rozhodnutie vo výroku náležite odôvodnil, čo potvrdzuje aj tá skutočnosť, že žalobkyňa sa voči výroku vo veci samej neodvolala. K tvrdeniu žalobkyne, že majetkové pomery žalovaného sú podstatne lepšie ako jej majetkové pomery, uviedol, že žalovaný spoločne so svojou manželkou celý život riadne a poctivo pracoval a bol prospešný pre spoločnosť. Pracoval ako vojak a jeho manželka ako zdravotná sestra. To, že so svojou manželkou má dnes nejaký majetok, na ktorý si poctivo zarobili počas svojho produktívneho života, nemôže byť na ťarchu žalovaného a nemôže byť teda dôvodom na nepriznanie nároku na náhradu trov konania. Poukázal na skutočnosť, že on aj jeho manželka sú rovnako dôchodcami a že podanou žalobou bolo poškodené jeho dobré meno a utrpel ujmu na cti. Záverom uviedol, že odvolanie žalobkyne neobsahuje žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by mu nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nepriznanie trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 % by bolo porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 8C/30/2022 – 160 zo dňa 22.06.2023 ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Dňa 01.08.2023 doručil žalovaný súdu prvej inštancie doplňujúce podanie, v ktorom v celom rozsahu zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne. Zopakoval, že ani predloženie listinného dôkazu - rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 01.12.2022 nemôže byť dôvodom na nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému, ktorý je rovnako ako žalobkyňa poberateľom dôchodku. Zopakoval, že žalobkyňa je v konaní od počiatku zastúpená advokátom bez rozhodnutia Centra právnej pomoci. Pred podaním žaloby bola súdnym komisárom – notárkou poučená na potrebu unesenia dôkazného bremena svojich tvrdení, pričom na uvedenú skutočnosť bola poučená aj súdom prvej inštancie v rámci podaného predbežného právneho posúdenia veci. Tvrdenia o svojich majetkových pomeroch začína žalobkyňa produkovať až v odvolacom konaní, pričom o svojich nepriaznivých majetkových pomeroch sa v priebehu konania do podania odvolania nezmienila ani raz. V tejto súvislosti poukázal na § 366 CSP s tým, že podľa jeho názoru nemožno na žalobkyňou predložené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 01.12.2022 ako novotu v odvolacom konaní prihladať, nakoľko na uvedený postup nie sú splnené žiadne podmienky podľa CSP. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vo veci úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako "CSP") bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o nároku na náhradu trov konania je potrebné v zmysle § 387 CSP potvrdiť ako vecne správny.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. (vo veci samej) odvolaním napadnutý nebol, preto je v tomto rozsahu právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. V danej veci žalobkyňa podaným odvolaním napadla výrok II. prvostupňového rozhodnutia, keď nesúhlasila s priznaním náhrady trov žalovanému v rozsahu 100 %. Podľa jej názoru súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania nemal postupovať podľa § 255 CSP (tzv. podľa zásady úspechu), ale mal aplikovať § 257 CSP, v zmysle ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa. Za dôvody hodné osobitného zreteľa žalobkyňa označila jej nepriaznivé majetkové pomery (nízky starobný dôchodok) a skutočnosť, že v dôsledku skartovania depozitných certifikátov M., N. sa dostala do dôkaznej núdze.

12. V zmysle vyššie uvedenej zásady úspechu súd prizná strane, ktorá mala vo veci plný úspech, náhradu trov proti neúspešnej strane. Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné. Ani v prípade, ak bolo neúspešnej strane priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (ktoré sa vzťahuje len na jej prípadnú poplatkovú povinnosť), nezabavuje ju to povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane. V rámci trov úspešnej strany môžu byť priznané aj súdne poplatky zaplatené úspešnou stranou, ktoré je jej povinná neúspešná strana nahradiť.

13. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Žalovaný má vo veci plný úspech vtedy, keď súd žalobu v plnom rozsahu zamietne. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Len v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP).

14. Nie je povinnosťou všeobecných súdov pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť na dôvod zamietnutia žaloby vo veci samej. Z pohľadu náhrady trov konania je podstatné, či bol účastník konania neúspešný, resp. v akom rozsahu bol neúspešný. V tejto súvislosti sa nejaví ako podstatné, že či žaloba bola zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení alebo pre vecnú neopodstatnenosť žalobného nároku. (Uznesenie Ústavného súdu SR z 30. septembra 2014, sp. zn. II. ÚS 599/2014). V posudzovanom prípade bola žaloba zamietnutá z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou (výrok I.). Žalobkyňa rozhodnutie v uvedenej časti nenapadla, a teda rozhodnutie, ktorým súd žalobu zamietol, nadobudlo právoplatnosť. Je tak nepochybné, že žalobkyňa bola vo veci samej v celom rozsahu neúspešná.

15. Pokiaľ ide o žalobkyňou namietané ustanovenie § 257 CSP, ktoré mal súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať, odvolací súd konštatuje, že uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne. V prípade použitia uvedeného ustanovenia by muselo ísť o celkom osobitný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

16. Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že v danej veci nevzhliadol výnimočnosť daného prípadu pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP z dôvodu sociálneho aspektu žalobkyne, keď z obsahu spisu nevyplýva tá skutočnosť, že žalobkyňa nemôže uhradiť trovy konania žalovaného s poukazom na jej zárobkové, majetkové, osobné, či zdravotné pomery, teda nebola preukázaná taká skutočnosť, že celkové pomery žalobkyne to neumožňujú. Žalobkyňa predložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie o poberaní starobného dôchodku vo výške XXX,- eur, t. j. má pravidelný mesačný príjem. Žalobkyňa neuviedla žiadne skutočnosti spočívajúce v mimoriadnych nákladoch na domácnosť, resp.

súvisiacich so zdravotným stavom. Je tak zrejmé, že žalobkyňa má iba bežné náklady na domácnosť, na ktorých sa má povinnosť podieľať tiež jej manžel, ktorý je podľa jej vyjadrenia zároveň poberateľom invalidného dôchodku vo výške XXX,- eur. V prípade aplikácie cit. ustanovenia § 257 CSP je bezpredmetné, že žalovaný má vyššie príjmy ako žalobkyňa. V tejto súvislosti odvolací súd v zhode so žalovaným poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/102/2017 zo dňa 31.07.2017, v zmysle ktorého „Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u protistrany.“ Zároveň odvolací súd dodáva, že žalobkyňa v priebehu konania na súde prvého stupňa na svoje nepriaznivé majetkové pomery neupozorňovala, túto skutočnosť uviedla prvýkrát až v odvolacom konaní. Súd prvej inštancie tak pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nemohol mať vedomosť o tejto, žalobkyňou tvrdenej skutočnosti, a teda prípadnej aplikácii ust. § 257 CSP. Pokiaľ ide o skartovanie depozitných certifikátov bankou, z ktorého dôvodu sa žalovaná dostala do dôkaznej núdze, uvedenou skutočnosťou sa už zaoberal súd prvej inštancie v rámci rozhodovania vo veci samej (výrok I.), ktorý výrok odvolaním nebol napadnutý a nadobudol právoplatnosť. Z pohľadu náhrady trov konania v zmysle § 257 CSP tak rovnako nie je možné zohľadniť túto skutočnosť ako dôvod hodný osobitného zreteľa.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci nevzhladol žiadne zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré by bolo potrebné pri určení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Celkové pomery žalobkyne ako povinnej strany sporu o náhrade trov konania nepreukazujú, že táto nie je spôsobilá uhradiť náhradu trov konania žalovanému.

18. Súd prvej inštancie tak postupoval správne, keď pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania postupoval v zmysle vyššie uvedenej zásady úspechu zakotvenej v § 255 CSP. Žalobkyňa bola v konaní vo veci samej v celom rozsahu neúspešná, a preto súd správne priznal úspešnému žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).